Катерина Федосєєва

СТАН РОЗВИТКУ МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ

Найважливішою галуззю продуктивного тваринництва є скотарство, яке постачає незамінні продукти харчування і цінну сировину для харчової промисловості. Особливе місце в скотарстві посідає молочна галузь.

Молоко виробляється майже кожною п'ятою країною світу. Головними виробниками молока у світі вважаються 33 країни, які є найбільшими експортерами у світі це: ЄС – 37 %, Нова Зеландія – 31, Австрія – 13, США – 4 % загальних обсягів світової торгівлі. Світове виробництво молока у 2009 році становило 692,7 млн. т, питома вага України в цих обсягах – 1,7 %.

Україна сьогодні посідає 11-ту позицію серед основних світових виробників молока та молочної продукції за обсягами виробництва молока (близько 12 млн. тонн) і 20-ту – за випуском молочних продуктів.

Країна має активний торговий баланс, хоча, на відміну від Білорусі, яка посідає четверте місце за обсягами молочного експорту, Україна лише на 15-му. За даними досліджень IFCN Dairy report 2008, собівартість українського молока одна з найнижчих у світі: третє місце після Аргентини та Білорусі. Низька ефективність виробництва є, головною проблемою молочної галузі в Україні.

Поголів'я корів у світі у 2010 році становило 130411 тис. гол, що порівняно з 2006 роком менше на 14,4 %. Україна замає 9 позицію – поголів'я корів становить 2677 тис. гол, або 2,1 % від світового поголів'я. Поголів'я корів як світі так і у передових країнах має тенденцію до скорочення, Україна не виняток. Тільки за період 2003–2008 рр. молочне поголів'я зменшилося на 1,4 млн. корів. В 2009 році тенденція скорочення продовжувалось і загальна кількість корів становить вже 2,9 млн. корів проти 4,9 млн. у 2000 р. Поголів'я корів в основному зосереджено у Вінницькій (6,7 %), Львівській (6,3 %), та Хмельницькій (5,8 %) областях. Зрозуміло, що через зменшення поголів'я зменшується і валове виробництво молока.

Крім поголів'я корів важливим фактором впливу на валове виробництво є продуктивність корів. Загалом по Україні середня продуктивність корів становила у 2009 році 3235,16 кг. Серед регіонів України найвища продуктивність корів у Вінницькій області – 4371,2 кг. Але порівняно з країнами ЄС – де надій на одну корову становить 6350 кг, продуктивність корів в Україні залишається низькою.

В умовах скорочення загальної чисельності корів, виробляти достатню кількість якісного молока складно. На молокопереробні підприємства від сільськогосподарських підприємств надходить молока екстра та вищим ґатунком – 17–28 %, першим 63–73 %, другим – 10 %.

Протягом 2008–2009 рр. відбулося зменшення (на 12,9 %) обсягів надходження молока на переробку. Слід відзначити, що обсяг надходження молока від сільськогосподарських підприємств збільшилось на 8,6 %. Питома вага молока, переданого сільгосппідприємствами на переробку, за вказаний період зросла з 32 % до 49 % від усього молока, отриманого переробниками. В Україні рівень середніх роздрібних цін на молоко (жирністю 2,5 %) у квітні місяці 2010 року зафіксовані на рівні 5,74 грн./л. це на 15,7 % вище ціни грудня 2009 року.

Що ж стосується зовнішньої торгівлі, то за даними спілки молочників України, у минулому році країна зменшила експорт молочної продукції в 1,7 рази, або на 300 млн. доларів. Найбільшу питому вагу експорту молокопродуктів займає сир – 48,9 %, а найменшу – масло – 0,57 %.

Як бачимо, молочна галузь України знаходиться у важкому становищі. Основною причиною є скорочення поголів'я, що спричиняє зменшення валового виробництва молока. Тому при сучасних умовах розвитку економіки молочна галузь потребує державної і фінансової підтримки, комплексної програми її розвитку.

Список використаних джерел:

1. Григоренко М. П. Підвищення якості виробництва молочної продукції // Економіка АПК. – 2008. – № 8. – С. 15–19.
2. Сук Л. Розвиток м'ясомолочної продукції в Україні // Виробництво в сільському господарстві. – 2008. – № 6. – С. 49–50.